

Santa Juliana i Semproniana van existir? No se sap. Eren filles de Mataró? Tampoc se sap. Aquestes raons han estat suficients perquè el Vaticà decidís excloure-les del llibre dels màrtirs de l'Església.



a propòsit de  
les santes

PER MARIA COLL / FOTOGRAFIA: J.MINGUELL/M.CRUIZ/S.RUIZ

# Santes. In saecula saeculorum?



Diversos historiadors han cercat documents relacionats amb santa Juliana i Semproniana, patrones de Mataró des de 1852, però cap ha pogut demostrar l'existència d'aquestes dues germanes i menys que haguessin nascut a Mataró. Davant els dubtes, la Santa Seu va decidir excloure-les del *Martirologi Romà*, un catàleg de 6.500 sants i màrtirs reconeguts per l'Església. Es tracta d'una obra editada per la Congregazione per il Culto Divino e la Disciplina dei Sacramenti i avalada pel treball de recerca de la Pontificio Comitato per le Scienze. L'any 2004, la Santa Seu va decidir revisar el *Martirologi*, tot i que la darrera versió era del 2001, ja que el pontificat del papa Joan Pau II ha estat molt fructífer en canonitzacions. A finals de l'any passat, es presentava al Vaticà el nou *Martirologi* en versió llatina. La revista *Notitiae* de la Congregazione per il Culto Divino del Vaticà, en el número de gener-febrier, avançava les alteracions del volum. Santa Juliana i Semproniana no apareixien en la llista de màrtirs provats per l'Església Catòlica amb criteris historiogràfics. Mossèn Josep Ordeig, sacerdot del Centre Pastoral Litúrgic, ho confirma: "Les Santes són retirades per ser considerades de tradició local i amb poca credibilitat històrica". Les germanes desapareixen junt amb dinou sants i santes més, una de les quals, Santa Eulàlia de Barcelona.

De fet, les patrones de Mataró no havien aparegut en un *Martirologi Romà* fins a la penúltima versió de l'any 2001, però el fet que haguessin estat introduïdes després de molts anys d'investigacions, feia pensar que el Vaticà les mantindria en el dia 27 de juliol. "La referència d'aquestes

venia donada per un santoral exclusivament usat al monestir de Sant Cugat", assegura l'historiador Joaquim Llovet. I afegeix: "A l'època medieval era habitual que molts monestirs tinguessin els seus propis sants independentment de si eren considerats pel Vaticà".

## Poques sorpreses entre els experts

Els historiadors no s'han sorprès gaire davant la decisió presa per la Santa Seu. "La història de les germanes és versemblant; no és estrany que un màrtir cristià com sant Cugat tingués deixebles, però d'aquestes dues germanes no hi ha cap document que n'avalí l'existència", diu mossèn Blai Blanquer, actual rector de la parròquia de Sant Pere Octavià de Sant Cugat del Vallès. Suposadament, el culpable dels actuals dubtes entorn l'existència de les Santes hauria estat Dioclecí, principal perseguidor dels cristians. Va ser aquest emperador qui, en el segle IV, va decidir destruir tota la documentació escrita que fes referència als sants cristians executats. Un altre factor que afegeix dubtes és el fet que ni Juliana ni Semproniana no siguin esmentades en el relat de la passió de sant Cugat, al segle VII.

Hi ha qui no creu el relat del martiri del'any 304 d. C. Segons la tradició, les dues germanes

Els historiadors no s'han sorprès gaire de la decisió presa per la Santa Seu



van anar a la recerca del cos del mestre, sant Cugat, que havia estat pres i torturat. Sorpreses per la policia imperial mentre li donaven santa sepultura, haurien estat decapitades al mateix indret, un espai que porta el nom del sant. Blanquer ho dubta: “Els cristians eren morts per arrossegament o llençats a les feres, precisament perquè els cossos no poguessin ser enterrats”.

La segona incògnita, si eren filles de la ciutat, encara és més profunda. L'historiador Joaquim Llovet és contundent: “No dubto que haguessin existit, però mai hem demostrat que fossin de Mataró”. La primera referència de l'origen mataroní de santa Juliana i santa Semproniana és en una obra del frare Joan Gaspart Roig i Jalpí, un patriota amb tendència a inventar-se biografies perquè cada ciutat catalana tingués sants propis. Segons ell, la primera atribució de les Santes a Mataró va ser al *Libre dels feyts d'armes de Catalunya* de mossèn Boades, una obra que, segons Coll i Alentorn, havia escrit el mateix Roig i Jalpí per donar antiguitat a les seves teories.

Els màxims responsables de l'Església local creuen que la veneració mataronina a les Santes no s'alterarà. “Que a partir d'ara no apareguin al *Martirologi Romà* no afectarà la festa ni el patronatge”, assegura Jordi Cussó, arxiprest. Mossèn Joan Barat, rector de Santa Maria, hi està d'acord: “Antigament era el clam popular qui proclamava els sants; encara que aquests no



**A dalt, la vitrina on hi ha les suposades relíquies de santa Juliana i santa Semproniana.**

haguessin fet cap miracle per rebre la canonització, el martiri era suficient”. Alguns feligresos de la Basílica sí que han manifestat certa inquietud. “Decisions com aquestes poden provocar dubtes de fe en persones senzilles”, diu Barat. Des de l'Administració de les Santes, l'entitat que vetlla pel culte a les patrones, també es confia en la tradició. “El factor més important és el sentiment de la gent, que el poble les accepti com a patrones”, assegura Manel Agustí, membre de l'entitat.